

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การกำหนดยุทธศาสตร์เชิงบูรณาการเพื่อลดปัญหาโรคเอดส์ในกลุ่มเป้าหมายแรงงานของเครือข่ายด้านเอดส์และเครือข่ายด้านแรงงาน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการทำงานขององค์กรที่ทำงานด้านเอดส์และองค์กรที่ทำงานด้านแรงงานภายใต้เครือข่ายด้านเอดส์และแรงงาน รวมทั้งความคิดเห็นขององค์กรทั้งสองประเภทต่อการทำงานเชิงบูรณาการด้านเอดส์ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์การทำงานเชิงบูรณาการเพื่อลดปัญหาโรคเอดส์ในกลุ่มเป้าหมายแรงงาน โดยศึกษาจากผู้บริหารและ ผู้ปฏิบัติงานขององค์กรภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน เครือข่ายที่ทำงานในประเด็นด้านเอดส์และด้านแรงงานเป็นหลัก สหภาพแรงงานและคณะกรรมการแรงงานจำนวน 160 คนจาก 160 แห่ง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น 139 แบบ ใช้ได้ 137 แบบ คิดเป็นร้อยละ 86.0 ของประชากรที่กำหนด นอกจากนี้ ยังใช้วิธีการประชุมกลุ่ม 1 ครั้งภายหลังจากการประมวลข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและนำประเด็นที่ได้มาพิจารณาเพื่อหาแนวทางร่วมกัน มีผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มทั้งสิ้น 15 คน และมีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านเอดส์ 2 คนและด้านแรงงาน 1 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 155 คน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละสำหรับวิเคราะห์ผลที่ได้เชิงปริมาณจากแบบสอบถาม และใช้แนวคิดและทฤษฎีประกอบการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้เข้าร่วมประชุม และผู้ให้สัมภาษณ์

สรุปผลการศึกษา

คุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทำงานในองค์กรด้านเอดส์มากที่สุดร้อยละ 53.3 ผู้ที่ทำงานในองค์กรด้านแรงงานมีร้อยละ 46.7 เป็นเพศหญิงร้อยละ 65.0 เพศชายร้อยละ 35.0 มีอายุเฉลี่ย 44 ปี โดยมีผู้ที่มีอายุระหว่าง 40-49 ปีมากที่สุด ผู้ที่ดำรงตำแหน่งในระดับผู้บริหารมีร้อยละ 87.0 มีอายุการทำงานในสังกัดเครือข่ายมากกว่า 14 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 31.4) และมีพื้นที่ปฏิบัติงานในภาคกลางมากที่สุด (ร้อยละ 39.4)

ลักษณะการทำงานขององค์กรที่ทำงานด้านเอดส์และองค์กรที่ทำงานด้านแรงงานภายใต้เครือข่ายด้านเอดส์และเครือข่ายด้านแรงงาน

กลุ่มตัวอย่างมีกลุ่มเป้าหมายในการทำงานเป็นแรงงานเป็นส่วนใหญ่ มีขอบเขตการทำงานหลักในลักษณะที่เป็นการทำงานเชิงเดี่ยว ประเด็นเดียว (ร้อยละ 90.5) และมีกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ความช่วยเหลือคุ้มครองมากที่สุด มีพื้นที่สำหรับการปฏิบัติงานในภาคกลางมากที่สุด (ร้อยละ 39.4) และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาภายในเครือข่าย

ความคิดเห็นต่อการทำงานเชิงบูรณาการด้านเอดส์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการมุ่งเน้นที่แรงงานเป็นหลักเพื่อลดปัญหาโรคเอดส์ในแรงงาน (ร้อยละ 61.3) องค์กรด้านเอดส์และองค์กรด้านแรงงานส่วนใหญ่ในปัจจุบันยังทำงานเฉพาะขอบเขตหน้าที่ที่กำหนดไว้ และงานเอดส์ไม่ใช่งานหลักขององค์กรด้านแรงงาน (ร้อยละ 68.0) ส่วนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและความรู้เป็นรูปแบบของกิจกรรมการทำงานระหว่างองค์กรและเครือข่ายในระดับต้น องค์กรนิยมเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์เพื่อองค์กรสมาชิก จะได้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นปัญหาเดียวกันได้

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าหนึ่งในปัจจัยในการขับเคลื่อนการทำงานร่วมกันของเครือข่ายทั้งสองด้าน คือ งบประมาณ (ร้อยละ 92.0) และความคิดเห็นที่มีในระดับใกล้เคียง คือ การตัดสินใจของผู้บริหารองค์กรซึ่งมีส่วนสำคัญในการเข้าร่วมเครือข่ายขององค์กรและการประสานระหว่างเครือข่าย นอกจากนี้ ส่วนใหญ่ยังเห็นด้วยว่าต้องคำนึงถึงธรรมชาติของแรงงานในการทำงานเพื่อลดปัญหาเอดส์ในแรงงาน (ร้อยละ 97.0) ส่วนการสร้าง ความสามัคคีระหว่างเครือข่ายในการทำงานร่วมกันยังคงต้องใช้เวลา (ร้อยละ 98.5)

แนวทางการกำหนดยุทธศาสตร์เชิงบูรณาการ

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นไปในทางเดียวกันว่าประเด็นปัญหาเอดส์กับแรงงานเป็นปัญหาสังคมที่ส่งผลกระทบต่อแรงงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องรวมทั้งต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติ จึงควรได้รับการแก้ไขไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งพบประเด็นสำคัญ ๆ แยกตาม

ปัจจัยการกำหนดยุทธศาสตร์ ได้แก่ การเน้นกลุ่มเป้าหมายแรงงานเป็นหลัก (ร้อยละ 61.3) การทำงานไม่ควรให้งานเอดส์เป็นงานฝากขององค์กรด้านแรงงาน ส่วนการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งปัจจุบันมีเว็บไซต์ให้องค์กรสมาชิกร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นภายใต้ประเด็นปัญหาและเครือข่ายเดียวกัน (ร้อยละ 60.0) มีการฝึกกำลังคนทำงานซึ่งมีความแตกต่างกันด้านความรู้ความสามารถและทัศนคติของเครือข่ายทั้งสองด้านให้สามารถทำงานเชิงบูรณาการร่วมกัน (ร้อยละ 78.0) แม้ว่าการฝึกความคิดความรู้และทรัพยากรจะทำได้ยากเพราะทั้งสองเครือข่ายมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายต่างกัน แต่ความสมานฉันท์จะเกิดขึ้นได้ถ้าการทำงานกับเครือข่ายที่มีเป้าหมายต่างกันจะมีการสอดประสานเจตนารมณ์ร่วมกัน (ร้อยละ 73.0)

นอกจากนี้ การวิจัยประเด็นโรคเอดส์ในกลุ่มเป้าหมายแรงงานที่มีการจำกัดขอบเขตการศึกษา รวมทั้งความเคลื่อนไหวที่ไม่ต่อเนื่องของคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาระดับชาติ ยังทำให้การปฏิบัติตามนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ไม่จริงจังและต่อเนื่อง แนวทางการกำหนดยุทธศาสตร์เชิงบูรณาการจึงยังคงเป็นข้อจำกัดอยู่

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาทั้งหมดที่ได้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะต่อแนวทางการกำหนดยุทธศาสตร์เชิงบูรณาการเพื่อลดปัญหาโรคเอดส์ในกลุ่มเป้าหมายแรงงานของเครือข่ายด้านเอดส์และเครือข่ายด้านแรงงาน ดังนี้

ระดับนโยบายของรัฐ

ข้อเสนอแนะเหล่านี้มีส่วนช่วยสร้างแรงจูงใจทางอ้อมและหนุนเสริมให้มีความเป็นไปได้มากขึ้นสำหรับการทำงานเชิงบูรณาการของเครือข่ายด้านเอดส์และเครือข่ายด้านแรงงาน

1. รัฐควรให้ความสำคัญและตระหนักถึงปัญหาโรคเอดส์ อาจนำประเด็นเอดส์ขึ้นเป็นวาระแห่งชาติอีกครั้ง เพื่อกำหนดนโยบายที่เอื้อต่อการทำงานของคนทำงานและเคารพสิทธิของแรงงานติดเชื้อ รวมทั้งให้ความสำคัญกับแรงงานนอกระบบ

2. รัฐควรกระตุ้นคณะทำงานด้านเอดส์แห่งชาติของรัฐบาลในการทำงานเชิงรุก โดยให้ความสำคัญในการศึกษาประเด็นปัญหาโรคเอดส์ในกลุ่มเป้าหมายแรงงานมากขึ้น มี

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานกับคณะอนุกรรมการการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ที่จัดตั้งขึ้นโดยเครือข่ายด้านเอดส์และเครือข่ายด้านแรงงาน และมีการทำงานเป็นภาคี

3. รัฐควรปรับโครงสร้างการทำงานของคณะทำงานด้านเอดส์แห่งชาติ โดยปรับจำนวนคณะทำงานซึ่งควรมาจากคนทำงานด้านเอดส์และแรงงานที่มีประสบการณ์ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติในจำนวนที่สมดุลกัน ที่สำคัญคือควรมีทัศนคติที่ดีและมีความรับผิดชอบในการทำงาน

4. คณะทำงานด้านเอดส์แห่งชาติควรมีการปรับปรุงข้อมูลอย่างสม่ำเสมอโดยร่วมมือกับคณะอนุกรรมการฯของเครือข่ายด้านเอดส์และเครือข่ายด้านแรงงานรวมทั้งทำงานกับคนทำงานในพื้นที่โดยตรงเพื่อจะได้ข้อมูลที่ใหม่ทันสมัยตลอดเวลา นอกจากนี้คณะทำงานด้านเอดส์ของรัฐบาลควรเป็นศูนย์กลางข้อมูลในระดับประเทศที่มีการจัดเก็บข้อมูล สื่อและอุปกรณ์ประกอบการทำงานอย่างเป็นระบบและเพียงพอ มีการจัดสรรและแบ่งปันเพื่อใช้ในการทำงานร่วมกัน

5. รัฐควรจัดสรรงบประมาณสำหรับการทำงานในประเด็นด้านเอดส์นอกเหนือจากกิจกรรมที่ดำเนินการอยู่ ควรมีกิจกรรมใหม่ ๆ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาเอดส์ในกลุ่มเป้าหมายแรงงาน

ระดับองค์กร/เครือข่าย

1. องค์กรภายใต้เครือข่ายด้านเอดส์และเครือข่ายด้านแรงงานควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาการทำงานร่วมกัน โดยมีตัวแปรในการทำงานคือ โรคเอดส์ แรงงาน และการบูรณาการที่มีเป้าหมายเพื่อลดปัญหาโรคเอดส์ในกลุ่มเป้าหมายแรงงาน

2. ควรดำเนินการให้มีจัดตั้งผู้นำหลักในการเคลื่อนไหวทางสังคม โดยการพิจารณาว่าคณะอนุกรรมการการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ในปัจจุบันสามารถเป็นที่ผู้แทนของคนทำงานได้หรือไม่ จำนวนผู้แทนของทั้งสองเครือข่ายควรสมดุลกัน เพราะผู้นำหลักเหล่านี้จะเป็นตัวประสานให้คนทำงานภายใต้สองเครือข่ายหันหน้าเข้าหากันมากขึ้น และควรมีวิสัยทัศน์กว้างไกลในด้านการจัดสรรและระดมทุนในการทำงานเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องสำหรับการบูรณาการการทำงานเพื่อลดปัญหาโรคเอดส์ในกลุ่มเป้าหมายแรงงาน

3. ผู้นำหลักหรือคณะอนุกรรมการฯควรมีการพัฒนาศักยภาพคนทำงานโดยเฉพาะทักษะการทำงานและความรู้เรื่องเอดส์และแรงงาน เพื่อให้เกิดทัศนคติเชิงบวกต่อประเด็นปัญหา

ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน นอกจากนี้ยังควรจัดฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องและจัดให้มีการศึกษาดูงาน และการลงปฏิบัติจริงในพื้นที่

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรขยายกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาและเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ข้อมูลมีความเข้มข้นและเป็นตัวแทนของประชากรได้ดีกว่า

2. ควรศึกษาบทบาทการผลักดันของเครือข่ายด้านเอดส์และเครือข่ายด้านแรงงานต่อการทำงานเชิงบูรณาการ